

virke agitatorisk har ligget langt fra hans Tanke. Til Slutning skal jeg atter fremhæve, at der vil blive tilkjendegivet ham Ministeriets Misbilligelse med den uberettigede Brug, han har gjort af det tydske Sprog i den danske Kirke, og paalagt ham indtrængende for Fremtiden at afholde sig herfra.

Schmann: Efter det Svar, som nu er afgivet af den høitærede Minister, og hvoraf det erfares, at det allerede officielt er tilkjendegivet vedkommende Præst, at Ministeriet misbilliger hans uberettigede Adfærd, kan det altså betragtes som givet, at her foreligger en ligefrem Ulovlighed og en Ting, som ikke kan taales. Jeg antager idetmindste, at det er dette, som skal udtrykkes ved det overmaade milde Udtryk i Skrivelsen: at Regjeringen „indtrængende opfordrer“ ham til at holde sig Lovene efterrettelig. Dette er for mig Hovedsagen eller, rettere sagt, det eneste directe Udbytte, jeg kunde vente af min Interpellation. Jeg skal naturligvis ikke komme ind paa det, der ikke vedkommer Sagen, saasom om Præsten tidligere med Tilladelse maatte have foretaget Confirmation paa Tydsk, om der ved disse Leiligheder er betalt Offer, og andet Saadant, som er aldeles uvedkommende, ligesom den paagældende Præst, hvem jeg aldrig for denne Sag har hørt nævne, er mig en fuldkommen ligegyldig Person. Det Foresaldne er anerkjendt for at være en Ulovlighed, og jeg haaber, at der mellem danske Mænd ikke kan være Tvivl om, at det tillige er en Skandale, i Særdeleshed naar man husker paa, at det er foregaaet paa Sjællands Grændse, saagodt som under Tydskernes Dine, efterat det er lykkedes dem, aldeles paa den her betraadte Vei, at trænge frem, først over Eideren, saa over Ellen og nu til Kongeaen, ved hvilken deres Duster og Forhaabninger sikkert ikke standse. Hvad Biskoppen angaaer, saa skal jeg gjerne tiltræde, hvad den høitærede Minister udtalte, at det glædede ham, at det ikke forholdt sig rigtigt, at han skriftlig skulde have tilkjendegivet sit Bifald med Præstens Adfærd; men hvis den høitærede Minister deraf vil udlede, at Biskoppens Forhold i den omhandlede Sag har været angerløst, saa tager han feil. Det er mig kjært, at det ikke

er saa slemt, som det først saae ud til; Men, hvad der i alt Fald er et Factum, er, at den omhandlede Færd har fundet Sted Ud og Ind, om ikke dagligt, saa dog jævnligt, uden at det er kommet til Biskoppens Kundskab, eller med hans stilkende Connivents, og, efterat Sagen af en nangiøren Mand var bleven anmeldt for Biskoppen, har denne dog ikke gjort, hvad der udvilsomt maatte være hans Pligt, nemlig enten skriftlig at meddele Præsten, som har overtraadt Loven, en alvorlig Tilrettevisning, eller „en indtrængende Opfordring“ til at holde sig Lovene efterrettelig, — eller ogsaa at indberette Sagen til Ministeriet. Biskoppen har ikke gjort Noget af alt dette, ja han maa endog efter den Erklæring, som den høitærede Kultusminister har oplæst, antages ikke at have havt Noget imod Præstens Handlemaade at indvende, siden hans mundtlige Tilkjendegivelse kun gaaer ud paa, at han gjorde bedre i, at undlade Sligt for ikke „at give Forargelse“, hvilket meget godt kan fortolkes saaledes, at Christendommen naturligvis Intet har at gjøre med Nationaliteten; og at det maa være overladt til Præsten selv at vælge de Midler, som han finder bedst kunne tjene til Opbyggelse, men at det, da Folk nu engang ere saa forblindede, dog er rigtigt og klokest at afholde sig fra Alt, hvad der kan vække Anstød. Jeg siger ikke, at dette er Tilfældet, men jeg siger, at, hvad der er oplyst om Biskoppens Optræden, meget godt kan tilstede denne Forklaring, og vist er det i alt Fald, at han hverken tidligere eller efter den stete Anmeldelse har gjort een af de to Ting, som det paalaa ham at gjøre, nemlig enten at gjøre Indberetning til Ministeriet om Sagen, eller ogsaa selv at hævde Lov og Orden i den hans Tilhyn underlagte Kirke. Jeg bemærker kun ugjerne dette, fordi jeg i mit tidligere Embedsforhold har havt Leilighed til at lære Biskop Daagaard at kjende som en brav og elskværdig Mand; men jeg har paa den anden Side ingen Tvivl om, at han hører til de af vore Medborgere, hvis Nerver ikke have været stærke nok til at bære de sidste Eiders Rystelser, og skjøndt det glæder mig, at han ikke har gjort, hvad det først saae ud til, har jeg dog Tvivl om, at han er den rette